

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1543/2568

นางสาว อ. กับพวกโจทก์ นางสาว ม.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 96, ป.วิ.อ. มาตรา 39, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 353, ป.อ. มาตรา 354, ป.อ. มาตรา 78, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.วิ.อ. มาตรา 15, ป.พ.พ. มาตรา 1381, ป.อ. มาตรา 71

ย่อ / หลักกฎหมาย

ฟ้องโจทก์ทั้งสองเดิมบรรยายว่า จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกกระทำผิดหน้าที่ด้วยการเบิกถอนเงิน จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดกเพียงรายการเดียว 2,000,000 บาท โอนเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยโดยทุจริต แต่จากการไต่สวนมูลฟ้องได้ความว่าเงินจำนวนดังกล่าวจำเลยเบิกถอนจากบัญชีเงินฝากส่วนตัวธนาคาร ก. ชื่อบัญชี ม. โอนเข้าบัญชีส่วนตัวของจำเลยอีกบัญชีหนึ่ง มิได้ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากในนามผู้จัดการมรดกดังที่บรรยายฟ้อง การที่โจทก์ทั้งสองแก้ฟ้องโดยเพิ่มเติมจำนวนที่จำเลยถอนอีก 4,000,000 บาท เพิ่มเติมเข้ามาอีก รายการหนึ่ง ย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการแก้ไขเล็กน้อยที่เกิดจากการพิมพ์จำนวนเงินผิดพลาดตกหล่น และถือว่าเป็นข้อกล่าวหาใหม่อีกข้อกล่าวหาหนึ่งอันเป็นความผิดต่อส่วนตัว ที่โจทก์ทั้งสองต้องฟ้องหรือแก้ฟ้องเมื่อรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว แต่เพิกมาขอแก้ฟ้องเกินกว่า 3 เดือน ตาม ป.อ. มาตรา 96 คดีโจทก์ทั้งสองเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยในเงิน 4,000,000 บาท จึงขาดอายุความเป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6)

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91, 353, 354 ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353, 354 (ที่ถูก มาตรา 353 ประกอบมาตรา 354) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำคุกกระทงละ 3 ปี รวม 5 กระทง จำคุก 15 ปี ส่วนคำฟ้องข้อ 3.3 ให้ยก จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้อง ข้อ 3.2 ข้อ 3.5 และข้อ 3.6 รวม 3 กระทง จำคุกกระทงละ 3 ปี ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 จำคุกกระทงละ 2 ปี รวม 3 กระทง จำคุก 6 ปี ยกฟ้องโจทก์ข้อ 3.1 และข้อ 3.4 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ทั้งสองฎีกาและจำเลยฎีกาโดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงซึ่งโจทก์ทั้งสองและจำเลยไม่ได้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า โจทก์ทั้งสอง จำเลย และนาย พ. เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย ข. และนาง ข. เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2543 นาย ข.และนาง ข. จดทะเบียนหย่ากัน วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560 นาง ข. ถึงแก่ความตายโดยมิได้ทำพินัยกรรมไว้ มีจำเลยและนาย ข. ร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกของนาง ข. ผู้ตายตามคำสั่งศาลแพ่ง ต่อมานาย ข. มีปัญหาสุขภาพจึงขอลาออกจากการเป็นผู้จัดการมรดก ศาลแพ่งจึงมีคำสั่งให้จำเลยแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย เมื่อวันที่

12 พฤศจิกายน 2561 ในช่วงที่จำเลยและนาย ช.เป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันได้เปิดบัญชีเงินฝากที่ธนาคาร ก. เลขที่ 127-5-00xxx-x ชื่อบัญชีนาย ช. และนางสาว ม. เป็นบัญชีเงินฝากในนามผู้จัดการมรดกเพื่อฝากเงินที่เป็นมรดกของผู้ตายและเงินที่ได้จากการขายที่ดินทรัพย์มรดกของผู้ตาย วันที่ 11 ตุลาคม 2561 ผู้จัดการมรดกขายที่ดินมรดกของผู้ตายโฉนดเลขที่ 34793 ได้เงิน 46,000,000 บาท และนำมาฝากเข้าบัญชีที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดกดังกล่าว วันที่ 21 ธันวาคม 2561 นาย ช. ทำพินัยกรรม และต่อมาวันที่ 12 มกราคม 2562 นาย ช. ถึงแก่ความตาย สำหรับความผิดตามฟ้องข้อ 3.3 ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ทั้งสองไม่อุทธรณ์ ความผิดดังกล่าวจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสองว่า จำเลยกระทำผิดตามฟ้องข้อ 3.1 และ 3.4 หรือไม่ ในปัญหานี้ เห็นสมควรวินิจฉัยก่อนว่าความผิดตามฟ้องข้อ 3.4 ซึ่งโจทก์ทั้งสองแก้ฟ้องเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2563 โดยเพิ่มเติมข้อความว่า จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกกระทำผิดหน้าที่ด้วยการเบิกถอนเงิน 4,000,000 บาท ออกจากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดก โอนเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยโดยทุจริต ถือว่าเป็นความผิดที่ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 ดังที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาหรือไม่ ในข้อนี้ ฟ้องโจทก์ทั้งสองเดิม ข้อ 3.4 กล่าวหาว่าจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกกระทำผิดหน้าที่ด้วยการเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดกเพียงรายการเดียว 2,000,000 บาท โอนเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยโดยทุจริต แต่จากการไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์ทั้งสองได้ความว่าเงินจำนวนดังกล่าวนั้น จำเลยเบิกถอนจากบัญชีเงินฝากส่วนตัวของธนาคาร ก. เลขที่ 127-4-99xxx-x ชื่อบัญชี นางสาว ม. โอนเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยอีกบัญชีหนึ่งคือบัญชีธนาคาร ก. เลขที่ 127-493xxx-x ชื่อบัญชี นางสาว ม. มิได้ถอนเงิน 2,000,000 บาท จากบัญชีเงินฝากที่เปิดในนามผู้จัดการมรดกดังที่โจทก์บรรยายไว้ในฟ้องแต่ประการใด การที่โจทก์ทั้งสองแก้ฟ้องโดยเพิ่มเติมจำนวนเงินที่จำเลยถอนออกอีก 4,000,000 บาท ก็เพื่อให้ตรงกับข้อนำสืบของโจทก์ทั้งสองในชั้นไต่สวนมูลฟ้องว่าเป็นการถอนจากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดกโอนเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลย บัญชีธนาคาร ก. เลขที่ 127-4-99xxx-x ชื่อบัญชี นางสาว ม. นั้นเอง การแก้ฟ้องของโจทก์ทั้งสองที่เพิ่มการถอนเงิน 4,000,000 บาท เข้ามาอีกรายการหนึ่ง ย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการแก้ไขเล็กน้อยที่เกิดจากการพิมพ์จำนวนเงินผิดพลาดตกหล่นตามข้อที่โจทก์ทั้งสองฎีกา ถือว่าเป็นข้อกล่าวหาใหม่อีกข้อกล่าวหาหนึ่ง โจทก์ทั้งสองจึงต้องฟ้องหรือแก้ฟ้องความผิดเกี่ยวกับเงิน 4,000,000 บาท อันเป็นความผิดต่อส่วนตัวภายในกำหนดอายุความ 3 เดือน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 แต่โจทก์ทั้งสองเพิ่งมาขอแก้ฟ้องในวันที่ 3 ธันวาคม 2563 จึงเกินกว่า 3 เดือน คดีโจทก์ทั้งสองเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยในเงิน 4,000,000 บาท จึงขาดอายุความ เป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (6) ดังที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยไว้ชอบแล้ว ส่วนความผิดที่เกี่ยวกับเงิน 2,000,000 บาท นั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าเงินจำนวนนี้ถูกถอนและโอนในระหว่างบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลย ไม่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากที่เปิดในนามผู้จัดการมรดก การกระทำของจำเลยในส่วนนี้จึงไม่อาจเกิดเป็นความผิดขึ้นได้ แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ตามข้อฎีกาของโจทก์ทั้งสองเกี่ยวกับที่มาของเงินจำนวนนี้ว่าเกิดจากการที่จำเลยถอนเงิน 4,000,000 บาท จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดกโอนไปเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลย บัญชีธนาคาร ก. เลขที่ 127-4-99xxx-x ชื่อบัญชี นางสาว ม. ก่อนจากนั้นจึงแบ่งถอนเงินที่รับโอนมานี้จากบัญชีเงินฝากดังกล่าว 2,000,000 บาท นำไปเข้า

บัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยบัญชีธนาคาร ก. เลขที่ 127-493xxx-x ชื่อบัญชี นางสาว ม. ก็ตาม แต่การที่จำเลยถอนเงิน 4,000,000 บาท ออกจากบัญชีเงินฝากที่เปิดในนามผู้จัดการมรดก โดยทุจริต ย่อมเกิดเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ส่วนที่จำเลยจะโอนหรือแบ่งโอนเงินจำนวนนี้ต่อไปอย่างไรหรือจะโอนไปอีกก็ทอดทิ้งตาม ย่อมไม่อาจก่อให้เกิดความผิดในข้อหาเดียวกันนี้ได้ อีก คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกฟ้องโจทก์ทั้งสองในความผิดตามฟ้องข้อ 3.4 จึงชอบแล้ว ศาลฎีกา เห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ทั้งสองในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น สำหรับความผิดในข้อ 3.1 นั้น เห็นว่า เมื่อสาระสำคัญของการใช้เงินอยู่ที่ว่าเงินมรดกของผู้ตายซึ่งเบิกถอนออกมาจากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดกนั้นได้ถูกนำมาใช้เพื่อจัดการทรัพย์สินมรดกของผู้ตายให้เกิดประโยชน์แก่บรรดาทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกหรือไม่ ดังนั้น การนำบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยที่มีอยู่แล้ว มาใช้รับโอนเงินที่ถอนออกมาย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการเบียดบังทรัพย์สินมรดกตราบใดที่จำเลยมีได้นำเงินที่ถอนออกมาไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัว และเมื่อข้อเท็จจริงในคดีรับฟังได้ว่าบัญชีเงินฝากส่วนตัวที่จำเลยใช้รับโอนเงินมรดกของผู้ตาย 6,000,000 บาท ถูกนำมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การเบิกถอนเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารจัดการกิจการอันเป็นประโยชน์ส่วนรวมของบรรดาผู้ที่เป็นทายาท ฉะนั้น ลำพังข้ออ้างของโจทก์ทั้งสองว่าจำเลยเบิกถอนเงินมรดกของผู้ตายจากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามผู้จัดการมรดก 6,000,000 บาท โอนมาเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของจำเลยเพียงเท่านั้น โดยโจทก์ทั้งสองไม่อาจนำสืบยืนยันได้ว่าเงินที่จำเลยรับโอนมาจำเลยนำไปใช้สอยเพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยทุจริต มิได้ใช้สอยเพื่อประโยชน์แก่กองมรดกของผู้ตายและทายาทในพฤติการณ์อย่างไร พฤติการณ์จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยยกยอกทรัพย์สินมรดกในส่วนนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ทั้งสองในความผิดตามฟ้องข้อ 3.1 นี้จึงชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ทั้งสองในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในประการแรกว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องข้อ 3.2 หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงในประเด็นที่ว่าเงิน 46,000,000 บาท ซึ่งได้จากการขายที่ดินมรดกของผู้ตาย ตกเป็นของนาย ข. กิ่งหนึ่งในฐานะเป็นสินสมรสสืบเนื่องจากการจดทะเบียนหย่าระหว่างนาย ข. กับผู้ตายเป็นการแสดงเจตนาลงตกเป็นโมฆะนั้น เป็นปัญหาที่มีได้มีการหยิบยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ จำเลยเพียงยกข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้นกล่าวอ้างในชั้นฎีกา จึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง และมาตรา 252 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าเงิน 5,000,000 บาท ที่จำเลยเบิกถอนไปนั้นเป็นเงินมรดกของผู้ตายเพียงผู้เดียว เมื่อจำเลยนำไปใช้ในการสร้างบ้านหลังใหม่อันเป็นประโยชน์ส่วนตัวของจำเลย โดยทายาทอื่นไม่มีส่วนได้รับประโยชน์ใด ๆ จากบ้านหลังใหม่ที่ปลูกสร้างขึ้น การจัดการมรดกของผู้ตายด้วยการใช้จ่ายเงินมรดกของผู้ตายในพฤติการณ์เช่นนี้จึงเป็นการกระทำผิดหน้าที่ของผู้จัดการมรดก เป็นการกระทำโดยทุจริตเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นทายาทผู้ตาย สำหรับข้อฎีกาของจำเลยเป็นทำนองว่า จำเลยถอนเงินจำนวนดังกล่าวนำไปใช้ปลูกสร้างบ้านตามความประสงค์ของนาย ข. โดยสุจริต ดังเห็นได้จากพินัยกรรมของนาย ข. ที่กำหนดให้จำเลยดำเนินการสร้างบ้านที่ปลูกขึ้นใหม่ให้แล้วเสร็จโดยให้บ้านหลังนี้ตกเป็นของจำเลยนั้น เห็นว่า เมื่อเงินที่ใช้ในการก่อสร้างบ้านหลังใหม่เป็นเงินมรดกของผู้ตายที่ต้องนำมาแบ่งปันให้แก่ทายาททุกคนโดยเท่าเทียมกัน นาย ข. ซึ่งแม้เป็นบิดาของโจทก์ทั้งสอง และจำเลยก็ไม่มีสิทธิใด ๆ ตามกฎหมายที่จะสั่งให้จำเลยซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายนำเงิน

จำนวนนี้มาใช้สร้างบ้านหลังใหม่โดยต้องการที่จะให้ตกเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียวได้ จำเลยจึงไม่อาจยกเอาความประสงค์ของนาย ข. ขึ้นเป็นข้อแก้ตัวได้ว่าจำเลยมีสิทธิได้รับประโยชน์จากเงินมรดกของผู้ตายส่วนนี้ลำพังแต่เพียงผู้เดียว ข้อเท็จจริงปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ 8 มีนาคม 2565 ด้วยว่า ขณะที่เจรจาไกล่เกลี่ยกันนั้น จำเลยยืนยันว่าที่ดินที่ปลูกบ้านใหม่นั้นจำเลยประสงค์ที่จะโอนเป็นของตนแต่เพียงผู้เดียว พฤติการณ์ของจำเลยจึงแสดงให้เห็นได้ว่าการเบิกถอนเงินมรดกของผู้ตาย 5,000,000 บาท เพื่อนำมาสร้างบ้านใหม่นั้น เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของจำเลยเองอันถือไม่ได้ว่าเป็นไปโดยสุจริต ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยสำหรับการกระทำในส่วนนี้จึงชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้นคดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยเป็นประการต่อมาว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องข้อ 3.5 และ 3.6 ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์หรือไม่ เห็นว่า การจัดการทรัพย์สินอันเป็นกรรมสิทธิ์รวมของเจ้าของหลายคนโดยอาศัยคะแนนข้างมากตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1358 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นเรื่องการจัดการเพื่อใช้ประโยชน์และดูแลรักษาทรัพย์สินว่าจะกระทำกันอย่างไร ไม่อาจใช้บังคับกับการจำหน่ายโอนทรัพย์สินอันมีกรรมสิทธิ์รวมให้แก่บุคคลอื่นไปทั้งหมดโดยที่เจ้าของรวมผู้มีคะแนนข้างน้อยไม่ยินยอมด้วยได้ เจ้าของรวมแต่ละคนยังคงมีสิทธิจำหน่ายโอนทรัพย์สินเฉพาะส่วนที่ตนมีกรรมสิทธิ์อยู่โดยไม่กระทบต่อสิทธิเจ้าของรวมคนอื่น ด้วยเหตุนี้นาย ข. จึงยกกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้ง 6 แปลง เฉพาะในส่วนที่ดินเป็นเจ้าของรวมให้แก่จำเลย ไม่อาจมีคำสั่งหรือทำปณิกรรมให้จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายไปจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งหมดรวม 6 แปลง ดังกล่าว มาเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียวได้ จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายมีหน้าที่ต้องนำมาแบ่งปันกันอย่างเท่าเทียม จำเลยจะอ้างว่าจำเลยสมควรที่จะได้รับมรดกที่ดินพิพาทส่วนที่ผู้ตายเป็นเจ้าของรวมนี้ไปด้วยทั้งหมดแต่ผู้เดียวโดยไม่ต้องแบ่งให้แก่ทายาทคนอื่น ๆ ย่อมไม่อาจกระทำได้ ในขณะที่ข้อเท็จจริงตามสำเนารายงานกระบวนการพิจารณาคดีแห่งหมายเลขแดงที่ พ 2130/2560 ของศาลแพ่ง ซึ่งเป็นคดีตั้งผู้จัดการมรดกปรากฏว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องที่ 2 ในคดีดังกล่าวในฐานะผู้จัดการมรดกได้แถลงต่อศาลว่าได้จัดทำบัญชีทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีที่ดินมากกว่า 30 แปลงที่ต้องจัดการ โดยที่ดินนั้นจำเลยจะดำเนินการใส่ชื่อเป็นกรรมสิทธิ์รวมของจำเลย โจทก์ทั้งสองและนาย พ. ซึ่งจำเลยก็เบิกความยอมรับข้อเท็จจริงดังกล่าวในคดีนี้ พฤติการณ์จึงแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่าจำเลยรู้ว่าที่ดินมรดกรวมทั้งที่ดินตามฟ้องในคดีนี้จะต้องแบ่งแก่ทายาททุกคนให้มีกรรมสิทธิ์ร่วมกัน พฤติการณ์ที่จำเลยจดทะเบียนรับโอนที่ดินพิพาททั้งแปลงจำนวน 6 แปลง มาเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยแต่ผู้เดียวจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยสุจริต แต่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นทายาทผู้ตาย เห็นว่า ขณะที่มีการเปิดอ่านปณิกรรมของนาย ข. ในเดือนพฤษภาคม 2562 โจทก์ทั้งสองและนาย พ. ย่อมทราบจากปณิกรรมถึงความมีอยู่ของที่ดินพิพาทจำนวน 6 แปลง และทราบข้อเท็จจริงว่าจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินมรดกที่ดินดังกล่าวในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ตายอย่างเรียบร้อยแล้ว อีกทั้งยังเป็นหน้าที่ตามกฎหมายของจำเลยอีกด้วยในอันจะต้องดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินที่เป็นของผู้ตายแสดงไว้ในบัญชีทรัพย์สินมรดกแจ้งให้แก่ทายาททุกคนได้รับทราบ จำเลยจึงไม่อาจอ้างเอาการกระทำดังกล่าวมาแสดงความบริสุทธิ์และเป็นข้อแก้ตัวว่าตนมิได้กระทำการโดยทุจริตได้ ส่วนข้อฎีกาของจำเลยเป็นทำนองว่า แม้จำเลยจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้ง 6 แปลง มาเป็นของจำเลยในฐานะส่วนตัว แต่ไม่อาจ

ถือได้ว่าจำเลยได้เปลี่ยนเจตนาครอบครองที่ดินพิพาทจากการครอบครองแทนทายาทอื่นมาเป็นการครอบครองในฐานะส่วนตัวแต่เพียงผู้เดียวได้ เพราะจำเลยยังมิได้บอกกล่าวไปยังทายาทอื่นว่าไม่มีเจตนายึดถือที่ดินพิพาทแทนทายาทอื่นอีกต่อไปตามนัยแห่ง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1381 การที่มีชื่อจำเลยเป็นผู้ครอบครองทางทะเบียน ในที่ดินพิพาทดังกล่าวจึงเป็นเพียงการครอบครองแทนทายาทอื่นเท่านั้นและถือว่าการจัดการทรัพย์สินมรดกยังไม่เสร็จสิ้น จำเลยจึงยังมิได้กระทำความผิดตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6429/2562 นั้น เห็นว่า ในวันที่โจทก์ที่ 1 ทราบจากบัญชีรายการทรัพย์สิน ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 ว่า จำเลยจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้ง 6 แปลง ไปเป็นของจำเลยในฐานะส่วนตัวเนื่องจากโจทก์ที่ 1 และนาย พ. ยื่นคำร้องขอให้ถอนจำเลยออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายในคดีหมายเลขแดงที่ พ 2130/2560 ของศาลแพ่ง โจทก์ที่ 1 เบิกความประกอบบันทึกลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563 ยืนยันว่าโจทก์ที่ 1 ได้ขอโฉนดที่ดินซึ่งมีชื่อผู้ตายเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์จากจำเลยมาเก็บไว้เองเนื่องจากมีคดีความระหว่างกันและเป็นการป้องกันมิให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินมรดกของผู้ตายไปเป็นของจำเลยอีก ดังนี้ พฤติการณ์แห่งคดีจึงแสดงให้เห็นว่าก่อนหน้านั้นโจทก์ที่ 1 กับจำเลยมีการพูดคุยเจรจาเรื่องทรัพย์สินมรดกกันแล้วแต่ไม่อาจตกลงกันได้ จำเลยไม่ประสงค์จะโอนที่ดินพิพาทกลับคืนสู่กองมรดกของผู้ตาย โจทก์ที่ 1 จึงต้องขอรับโฉนดที่ดินจากจำเลยไปเก็บรักษาไว้เอง ข้อเท็จจริงนี้จึงแสดงให้เห็นถึงเจตนาทุจริตของจำเลยจากการโอนที่ดินไปเป็นของตนเอง มิใช่เป็นการครอบครองที่ดินแทนทายาทดังที่จำเลยอ้างสำหรับคำพิพากษาศาลฎีกาที่จำเลยอ้างดังกล่าว ข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ และข้อที่จำเลยฎีกาโต้แย้งอีกว่าคดีโจทก์ขาดอายุความ 3 เดือนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 เนื่องจากนาย พ. ทราบเรื่องที่จำเลยไปจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2562 แล้วนั้น เห็นว่า กรณีเป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่ต้องวินิจฉัยว่านาย พ. รู้เรื่องการกระทำของจำเลยดังกล่าวตั้งแต่เมื่อใด และเกี่ยวข้องกับโจทก์ทั้งสองอย่างไร ซึ่งปัญหานี้ไม่ได้มีการหยิบยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ การที่จำเลยเพิกยกข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ขึ้นกล่าวอ้างในชั้นฎีกา จึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง และมาตรา 252 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยสำหรับการกระทำที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้ง 2 ครั้ง รวม 6 แปลง ตามฟ้องข้อ 3.5 และ 3.6 เป็นความผิด 2 กรรม จึงชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยเป็นประการสุดท้ายว่า มีเหตุสมควรลงโทษจำเลยสถานเบาและรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยหรือไม่ เห็นว่า พฤติการณ์กระทำความผิดของจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353 ประกอบมาตรา 354 เป็นการกระทำต่อโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71 วรรคสอง บัญญัติให้ศาลใช้ดุลพินิจในการลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ แสดงว่ากรณีที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้ไม่ร้ายแรงมากนัก โดยปรากฏว่าพฤติการณ์การกระทำความผิดของจำเลยมิได้มีการวางแผนปกปิดการกระทำที่ซับซ้อน แต่เป็นการเบิกเงินและโอนที่ดินเป็นของตนเองโดยตรงโดยอาศัยคำสั่งของนาย ข. บิดาของตนและโจทก์ทั้งสองเป็นข้ออ้างเท่านั้น การที่ศาลล่างทั้งสองวางโทษจำคุกจำเลยถึงกระทงละ 3 ปี ก่อนลดโทษให้จึงหนักเกินไป ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความผิด ส่วนที่จำเลยขอให้รอการลงโทษจำคุกนั้น เห็นว่า จำเลยอาศัย

โอกาสจากการเป็นผู้จัดการมรดกเบียดบังเอาทรัพย์สินมรดกของผู้ตายมาเป็นประโยชน์ส่วนตัวของจำเลย ไม่นำมาแบ่งปันให้แก่โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นทายาทอันเป็นการเอารัดเอาเปรียบทายาทคนอื่น ๆ ศาลชั้นต้นพยายามไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดความปรองดองกันในระหว่างพี่น้องด้วยการให้จำเลยนำทรัพย์สินมรดกของผู้ตายที่เบียดบังไปกลับคืนเข้าสู่กองมรดกเพื่อประโยชน์แก่ทายาททุกคนรวมทั้งจำเลยด้วย แต่จำเลยก็ได้นำพา กลับยื่นกรณต่อผู้คดีตลอดมาจนถึงชั้นฎีกา แสดงว่าจำเลยมีได้รู้สำนึกผิดชอบในการกระทำความผิดของตน กรณีจึงไม่มีเหตุสมควรปรานีด้วยการรอกการลงโทษให้แก่จำเลย ที่ศาลล่างทั้งสองใช้ดุลพินิจไม่รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยนั้นเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ฎีกาของจำเลยในส่วนนี้ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำคุกกระทงละ 6 เดือน รวม 3 กระทง เมื่อลดโทษให้กระทงละหนึ่งในสามแล้ว คงจำคุก 12 เดือน นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

จักรกฤษณ์ เจนเจษฎา · สถาพร ดาโรจน์ · อารีย์พร วงศ์จันทร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1543/2568>